

Skolefravær/skolevegning - tverrfaglig samarbeid

Formålet: Å komme tidligst mulig inn for å få barnet raskest mulig tilbake på skolen.

Bekymringsfull skolefravær kan forklares som: «*Fravær fra undervisning og det sosiale felleskapet i skolen, gyldig eller ugyldig, av et omfang/en hyppighet som medfører bekymring knyttet til elevens faglige utvikling samt elevens sosiale tilhørighet og utvikling*» Ingul 2011

Begrepsavklaring

Begrepene skulk, skolenekting, skolevegning og skolevegringsatferd er de mest vanlige betegnelse på elever som har høyt fravær fra skolen.

De mest markante forskjellene på disse betegnelse finner vi mellom de som skulker skolen og de som ikke klarer å gå på skolen på grunn av vegning og angst. Årsaken til at en elev er fraværende fra skolen er sjelden kun skulk eller vegning og det er viktig å ha med seg at ansvaret også kan ligge utenfor eleven selv.

Derfor ønsker vi å bruke samlebetegnelsen **bekymringsfullt skolefravær**. Bekymringsfullt skolefravær er skolefravær som krever tiltak. (Nittedal kommune, «Alvorlig skolefravær: en veileder for forebygging og oppfølging»2010-2011)

Ringerike kommune anser skolefravær som bekymringsfullt når eleven har:

- Udokumentert fravær; 1 enkelt time eller mer
- Høyt dokumentert fravær. 10 dager
- 3 ganger forsentkomming på 1 mnd (30 minutter for sent registreres som en time)
- Møter opp på skolen, men forlater den igjen.

Trinn	Aktivitet	Ansvar
1	Foresatte er ansvarlige for at eleven kommer på skolen og å gi beskjed til skolen allerede første fraværsdag.	Foresatte
	Skolen skal følge opp fraværet innen tre dager om de ikke har fått noe beskjed. (sammenhengende dager) Fravær registreres i Fronter/IST skole. Rektor informeres om fraværet når kontaktlærer har vurdert trinn 2.	Kontaktlærer
	Fraværsoppfølgingen ivaretas i en struktur/møte skolen allerede har. Vurdere melding til barneverntjenesten og andre instanser.	Rektor
2	Samtale med eleven om fraværet Innkalle foreldre til samtale Skrive samarbeidsavtale mellom elev, foreldre, skole og eventuelle andre Mal for kartleggingsamtalene med eleven og med foresatte – se vedlegg 1. Mal for samarbeidsavtale og evaluering av den – se vedlegg 2 Vurdere om man går videre til trinn 3. Vurdere melding til barneverntjenesten eller andre instanser.	Kontaktlærer

3	<p>Helsesøster kan kartlegge ytterligere ved bruk av SRAS verktøyet. (vedlegg 3)</p> <p>Tiltak kan være: råd og veiledning, familieråd, DUÅ, TIGRIS, kommunepsykologen.</p> <p>Mal for samarbeidsavtale og evaluering av den. - vedlegg 2.</p> <p>PPT vil gjøre sine kartlegginger og sine vurderinger utfra de opplysninger og kartlegginger som foreligger.</p> <p>Vurdere melding til barneverntjenesten eller andre instanser.</p>	<p>Skolens ledelse etablerer samarbeid med helsesøster og/eller henviser PPT.</p>
4	<p>Skolen og samarbeidspartnere vurderer henvisning til BUP. De anbefaler foresatte om å ta kontakt med fastlege for eventuell henvisning.</p> <p>Vurdere melding til barneverntjenesten.</p>	<p>Rektor</p>
5	<p>I henhold til opplæringsloven §2.1.2</p> <p>«Dersom ein elev utan å ha rett til det har fråvær frå den pliktige opplæringa, kan foreldre eller andre som har omsorg for eleven, straffast med bøter dersom fråværet kjem av at dei har handla forsettleg eller aktlaust. Offentlig påtale blir ikkje reist utan når kommunen set frem krav om det»</p>	<p>Skoleeier</p>

Vedlegg:

1. Mal for kartleggingssamtale
2. Skjema for samarbeidssamtale
3. Vurderingsskjema SRAS-R-B

Vedleggene blir også lagt ut som egne filer.

Vedlegg 1 - Mal for kartleggingsamtale ved bekymring for fravær

Kartleggingsamtale ved bekymring for fravær	
Rammer for en god samtale	<ul style="list-style-type: none">Sørg for gode fysiske rammer for samtalen. Velg et møterom der dere ikke blir forstyrret og avtal på forhånd hvor lang samtalen skal være.I forkant av samtalen må det avklares hvorvidt eleven skal være med. Hvis eleven ikke deltar er det viktig at eleven opplever å få god informasjon om hva som blir sagt og gjort, og hvorfor.Forbered deg godt. Forhør deg i forkant av møtet med andre lærere eleven forholder seg til, ansatte på SFO, etc. som kan bidra med viktig informasjon.Ta høyde for følelsesmessige reaksjoner hos foresatte og elev. Bekreft og anerkjenn følelsene uten å gå i forsvar.
Samtalens start	<ul style="list-style-type: none">Start med å informere om at et av formålene med samtalen er å dele skolens bekymring for elevens skolefravær.Gi en konkret tilbakemelding på omfanget av fraværet. Informer om at skolen har rutiner for oppfølging av alvorlig skolefravær og at dette innebærer at det gis informasjon til skolens ledelse, samt at det gjennomføres en samtale med målsetting om å komme frem til tiltak som vil gi en normal tilstedeværelse.Informere om at skolen har ansvar for at elever har en god og trygg skolehverdag og at foresatte har ansvar for at eleven kommer til skolen. Elever har opplæringsplikt, og foresatte har ansvar for at skolen får gitt opplæring.Det kan være nyttig å vise foresatte veilederen for alvorlig skolefravær og eventuelt gi dem et eksemplar eller brosjyren som følger veilederen.
Forslag til spørsmål: Eleven	<ul style="list-style-type: none">Hvordan trives du på skolen og på fritiden?Har du venner på skolen? Hva liker du å gjøre på fritiden?Er det noe du opplever som vanskelig eller ubehagelig på skolen? Er det spesielle fag du liker/ikke liker? Hvordan opplever du prøver? Hvordan går det med lekser?Er det noen lærere eller andre voksne på skolen som du har et godt/ikke godt forhold til?Bli du plaget eller mobbet på skolen, i friminuttene, på skoleveien eller i fritiden?Hva gjør du når du ikke er på skolen?Hvordan kunne du ønske at skoledagen din var?
Forslag til spørsmål: Foresatte	<ul style="list-style-type: none">Hvordan opplever du/dere at barnet trives på skolen/fritiden?Opplever du/dere at det er spesielle årsaker til at barnet ikke er på skolen?Kan det være forhold på skolen som gjør at barnet har fravær?Kan det være forhold utenfor skolen som gjør at barnet har fravær?Er det helsemessige årsaker til at barnet er borte fra skolen?Hva gjør eleven når han/hun er hjemme fra skolen?Hvordan er elevens morgenrutiner? Kveldsrutiner?Kartlegg foresattes behov for støtte:Er det noe du/dere som foresatte har behov for hjelp til? Hvem kan hjelpe?Hva tenker du/dere at skolen kan gjøre for at barnet skal komme på skolen?
Samtalens avslutning	<ul style="list-style-type: none">Gi en kort oppsummering av samtalen. Avtal veien videre.Avklar tydelige rammer for videre kontakt: avklar hyppighet for kontakt, bli enige om bruk av mail/sms/telefonid.Dersom årsakene til fraværet har kommet tydelig frem kan samarbeidsavtalen allerede nå brukes til å utarbeide og avtale konkrete tiltak. Dersom samarbeidsavtalen fylles ut og tiltak iverksettes, skal et evalueringsmøte avholdes innen tre uker.Dersom det er behov for ytterligere kartlegging eller det ikke er tydelig hvilke tiltak som bør iverksettes, avtales et nytt møte innen en uke. Ledelsen skal være representert.
Etter samtalen	<ul style="list-style-type: none">Har du gjort deg noen tanker om hvilke faktorer som kan være utløsende og opprettholdende for problematikken?Er det behov for å drøfte saken anonymt med PPT og/eller barnevern (avtale «Åpen tid»)?Gjør en vurdering om det er nødvendig med bekymringsmelding til barneverntjenesten. Er du i tvil kan du ringe barneverntjenesten og drøfte saken anonymt.Skriv referat og send kopi til foresatte.

Vedlegg 2 - SAMARBEIDSAVTALE MELLOM ELEV, FORELDRE, SKOLE
OG EVT. ANDRE INVOLVERTE:

RINGERIKE
KOMMUNE

Sted, dato:
Tilstede ved utarbeidelsen:
Mål for samarbeidet:
Skolens ansvar:
Foreldrenes ansvar:
Elevens ansvar:
<i>(Eventuelt andre involverte?)</i>
Plan B:
Avtalen gjelder for de neste _____ ukene. Den skal evalueres (dato): _____
<i>Signaturer på avtalen:</i>

EVALUERING AV SAMARBEIDSAVTALE:

<p><i>Sted, Dato:</i></p> <p><i>Tilstede ved evalueringen:</i></p>
<p>Evaluering av mål:</p>
<p>Evaluering av tiltak:</p>
<p>Evaluering av Plan B:</p>
<p>Basert på evalueringen er det avtalt følgende (kryss av):</p> <ul style="list-style-type: none">• Det er ikke lenger behov for systematisk oppfølging av skolefravær. <p><i>ELLER</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Det utarbeides en ny samarbeidsavtale.• Behov for viderehenvisning til f.eks. PPT, BUP, barneverntjenesten, eller andre instanser er blitt vurdert.
<p><i>Signaturer på evaluering:</i></p>

Kilde: Nittedal kommune

Vedlegg 3 - SRAS-R-B Christopher A. Kearney (oversatt av Børge Holden og Jan-Ivar Sállman (2010)) Kartlegging av årsaker til skolenekting.

		Aldri	Nesten aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Nesten alltid	Alltid
1	Hvor ofte får du vondt av å gå på skolen fordi du er redd for noe på skolen (f.eks prøver, skoleveg, lærere el brannalarm)?							
2	Hvor ofte er du borte fra skolen fordi det er vanskelig å snakke med andre elever på skolen?							
3	Hvor ofte har du mer lyst til å være sammen med dine foreldre enn å dra på skolen?							
4	Når du ikke er på skolen i løpet av uka (fra mandag til fredag), hvor ofte drar du da hjemmefra og gjør noe morsomt?							
5	Hvor ofte er du borte fra skolen fordi du vil føle deg trist og lei hvis du drar dit?							
6	Hvor ofte er du borte fra skolen fordi du er flau når du er sammen med andre på skolen?							
7	Hvor ofte tenker du på dine foreldre eller på din familie når du er på skolen?							
8	Når du ikke er på skolen i løpet av uka (fra mandag til fredag), hvor ofte snakker du da med eller treffer noen andre utenom familien?							
9	Hvor ofte har du det vondt på skolen (er redd, nervøs, trist) sammenlignet med når du er hjemme med venner?							
10	Hvor ofte er du borte fra skolen fordi du ikke har så mange venner der?							

11	Hvor ofte vil du heller være sammen med familien en å dra på skolen?							
12	Når du ikke er på skolen i løpet av uka (fra mandag til fredag), hvor mye koser du deg da med ting som å være sammen med venner eller dra til et sted?							
13	Hvor ofte får du det vondt (er redd, nervøs, trist) når du tenker på skolen på en lørdag eller en søndag?							
14	Hvor ofte holder du deg borte fra bestemte steder på skolen (f.eks ganger eller der spesielle elever oppholder seg), der du er nødt til å snakke med andre?							
15	Hvor godt ville du ha likt å ha undervisning med en av foreldrene hjemme i stedet for med lærer på skolen?							
16	Hvor ofte nekter du å dra på skolen fordi du heller vil gjøre morsomme ting andre steder?							
17	Hadde det vært lettere å gå på skolen hvis du hadde hatt det mindre vondt (var mindre redd, nervøs, trist) på skolen?							
18	Hadde det vært lettere å gå på skolen hvis det hadde vært lettere å få nye venner?							
19	Hadde det vært lettere å gå på skolen hvis en av foreldrene dine var med deg?							
20	Hadde det vært lettere å gå på skolen hvis du kunne gjøre mer morsomme ting etter skoletid (som å være sammen med venner)?							

21	Hvor mye mer vondt har du det på skolen (er redd, nervøs, trist) enn andre på din alder?							
22	Hvor mye mer holder du deg unna elever på skolen enn andre på din alder?							
23	Ønsker du å være hjemme med en av foreldrene dine mer enn andre på din alder gjør?							
24	Har du mer lyst til å gjøre morsomme ting utenfor skolen enn andre på din alder har?							

OPPSUMMERING

	Unngår ting eller situasjoner som vekker ubehag		Unngår situasjoner som innebærer evaluering/bedømmelse		Søker oppmerksomhet		Velger konkrete, attraktive aktiviteter
1		2		3		4	
5		6		7		8	
9		10		11		12	
13		14		15		16	
17		18		19		20	
21		22		23		24	
Sum	/6=	Sum	/6=	Sum	/6=	Sum	/6=

International Journal of Behavioral Consultation and Therapy Volume 1, No. 1, 2005 "Moving From Assessment To Treatment Of School Refusal Behavior In Youth" by Christopher A. Kearney Gillian Chapman L. Caitlin Cook University of Nevada, Las Vegas <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ844312.pdf>